

סוגרים שבוע

מספרים ש...

המום שבעיניך

"וַיִּנְתְּנִי נֶגַע צָרַעַת... וְהָיָה הַנֶּגַע בְּקִרְיַת הַבַּיִת" (ויקרא יד, לד-לז)
בבוקר יום ראשון הביטה מיירי כהרגלה בחלונה של שכנתה, ציפי, הגרה בדירה ממול. היה זה ימים ספורים לפני יום העצמאות, וציפי תלתה דגל ישראל על אדן החלון שלה, כמו רבים מדיירי הבניין. כשמירי הביטה בדגל היא ראתה כתמים שחורים שממש כערו אותו 'איזה זלזול! חשבה לעצמה. 'היא לא יכולה לכבס את הדגל לפני שהיא תולה אותו לראווה?'.
בארוחת הערב סיפרה מיירי לבעלה רוני על הדגל המלוכלך של ציפי, וקראה: "פשוט בושה, אני הולכת להביא לה דגל אחר, ללמד אותה לכבד את סמלי המדינה!".
רוני שתק ומירי הלכה וצלצלה בפעמון דירתה של ציפי, אוחזת בדגל ישראל חדש מהאריזה.
"שלום ציפי" אמרה מיירי לשכנתה בחיך מלאכותי. "באתי להציג לך דגל ישראל, שתוכלי לתלות אותו".
"זה נחמד מאוד מצידך" ענתה ציפי, "אבל כבר תליתי דגלי".
"ראית?" אמרה מיירי. "אבל... אולי עדיף שתתלי את זה".
"מה ההבדל ביניהם?" שאלה ציפי בפליאה.
"נו באמת" ענתה לה מיירי ודחפה את הדגל לידיה. "אני לא רוצה עוד לדבר על הנושא. להתראות!" אמרה בהפגנתיות וחזרה אל דירתה. בבוקר למחרת קמה מיירי והציצה דרך החלון, וראתה כי עתה ניצב בחלון ביתה של ציפי דגל ישראל נקי.
"ראית?" אמרה לבעלה. "היא תלתה את הדגל שהבאתי לה!".
"יכול להיות" אמר רוני. "או שזה פשוט בגלל שניקיתי את זגוגית החלון..."

פיתחים שולחן שאלות לדיון משפחתי

* **ברית מילה** - "וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (יבג) - מאז ומעולם מסרו יהודים את נפשם למול את ילדיהם גם בתקופות שהדבר הכי כרוך בסכנת חיים. גם כיום במדינת ישראל אחוז עצום מקפיד לקיים את המצווה, יותר מאשר מרבית המצוות האחרות, ואפילו ההגיוניות יותר. מה סיבת הדבר? מה הרעיון שמאחורי מצוות המילה? מדוע היא מתקיימת דווקא באותו המקום? הגויים נקראים במקומות רבים 'ערלים'. למה נבחר דווקא הכינוי הזה?

* **צרעת** - "זאת תהיה תורת המצרע" (ידב) - אמרו חז"ל: "המצורע - המוציא שם רע" - מדוע היום אין צרעת? האם אתם מסוגלים לדמיין עולם בו המדבר רע על זולתו מצטרע? האם הייתם רוצים לחיות בעולם כזה? האם בדור מתקדם וטכנולוגי כמו שלנו בעיית לשון הרע פחותה יותר מאשר בעבר או להפך?

מתוך הפרשה

תקציר הפרשה: טומאת יולדת וטהרתה * צרעת האדם וסימניה * צרעת הבגד * טהרת המצורע * צרעת הבית * טומאה היוצאת מגוף האדם: זב/ה, בעל קרי, נדה

הסוד של הצרעת

התורה מקדישה כמעט שתי פרשות למחלה מסתורית ושמה צרעת. ממתי התורה מתעסקת בעניינים רפואיים? הרי בשביל לטפל במחלות צריך רופא ולא כהן, לא? הגויים שקראו את התורה הבינו שזו אכן מחלה פיזית רגילה והסיקו שכנראה היהודים סבלו ממנה במיוחד. ההיסטוריון הרומאי טקיטוס הגדיל לטעון שהיהודים כלל לא 'יצאו' ממצרים. הם גורשו משם כי היו חולים בצרעות והמצרים פשוט לא רצו להידבק מהם...
אך ישנן לא מעט הלכות המראות בבירור שהצרעת אינה מחלה רגילה. למשל - לפני שהכהן מגיע לאבחן האם בית נגוע בצרעת, דואגים לפנות ממנו את כל הכלים והרהיטים כדי שלא ייטמאו אם הכהן יכריז עליו כטמא. אם מדובר היה במחלה רגילה הרי שיש סיכון גדול במעשה כזה. כל מה שהיה בבית ספוג ונגוע בחיידקי המחלה שרק תופץ הלאה.
ברור שצרעת זו מחלה **שהשורש שלה רוחני וכללי שונים** ממחלות מדבקות רגילות.

חז"ל טוענים בגמרא במסכת ערכין שצרעת נובעת משבעה פגמים שכולם קשורים לתחום **שבין אדם לחברו**, ובראשם **לשון הרע**. היכן ראו חז"ל שיש קשר בין הדברים?
בתורה מצאנו שני אנשים שלקו בצרעת ושניהם בגלל לשון הרע. משה שאמר על בני ישראל "והם לא יאמינו לי" וידו הצטרעה, ומרים אחותו שדיברה עליו והצטרעה.

מה הקשר בין קלקול בלשון הרע לבין הצרעת?
ר' שמשון רפאל הירש, מפרש המקרא, מסביר שצרעת זו מחלת עור המתבטאת בריקבון שמתפשט בגוף. העור הוא נקודת **המפגש של האדם עם החוץ**. באמצעותו הוא ער לרשמים הבאים מבחוץ. מי שאצלו המפגש עם החוץ בעייתי ופגום, ובמקום לראות את הטוב במה שסביבו הוא נתפס כל הזמן לרע, הוא לוקה בצרעת.

ההלכה קובעת שכל עוד שהכהן לא הכריז בפיו שהבית 'טמא' אזי הוא אינו כזה וכל מה שבו טהור. יש בכך מסר חזק למצורע עד כמה המילים והאופן שבו הוא בוחר להתייחס ולדבר על הסביבה - משפיע וחורץ גורלות. זה נכון לצד הרע אך באותה מידה גם כלפי הטוב. בספר הזוהר מובא חידוש מופלא: כשם שחמור לומר דברים רעים עד כדי שזה מביא צרעת, כך **חמור שיש דבר טוב אך האדם נמנע מלאומרו**. יש לך בלב מחמאה, פרגון, תודה? תגיד אותם!